

LO GERONÉS

SETMANARI DE AVISOS Y NOTICIES
PORTA-VEU DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1	peseta trimestre
Fora	1'25	id. id.
Estranger	1'50	id. id.
Un número 10 cèntims		

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
CORT-REAL 7-1.ª

ANUNCIOS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanar

Any 4.ª

Diumenge 19 de Dezembre de 1897

Núm. 192

SECCIÓ GENERAL

Circular de la Unió Catalanista⁽¹⁾

Al complir-se 'l terme reglamentari de duració de sas funcions, aquesta Junta Permanent creu de son dever dirigir-se á las Societats adheridas á la Unió Catalanista y als senyors Delegats de la mateixa, pera dár-losli compte deis principals actes realisats durant aquest temps y dels més importants fets en que ha intervingut. La excepcional trascendencia dels aconteixements que, relacionats ab lo Catalanisme, s'han produhit aquest any, exigeix, al nostre entendre, que aquesta Junta expliqui oficialment no sols los acorts presos per sa propia iniciativa, sinó també las rahons que justifican la seva actitud en los conflictes sobrevinguts en Mars prop passat, conflictes que, com han reconegut fins molts dels nostres enemichs, no foren pas provocats pels nostres atreviments ni per las nostras exigencias, sino per las intemperancias de certa premsa centralista y per la especial manera de procedir del allavorás Governador Civil de Barcelona. Vindrà á ser, donchs, la present circular, com un extracte de la historia del Catalanisme en 1897, historia que convé quedi ben gravada en la memoria de tots los bons catalans, perque las ensenyansas que se 'n desprenen y las consecuencias que se n'han de deduhir, son indispensables pera fixar lo criteri á que devém subjectarnos al exposar las nostras reivindicacions.

Poch després de comensat l'any, sorprengué á Europa la noble determinació del Rey de Grecia, qui, inspirantse el l'esperit de son poble, havia prés la coratjosa iniciativa d'intervenir en defensa dels desventurats cretenchs, que ja de temps lluytavan contra llurs indignes opressors. La resolta actitud del monarca grech aixecá un crit unánim d'aplaudiment per tot arreu ahont hi ha cors entusiastas que s'apassionan per los generosos rampells: no havia pas de ser nostra patria la que deixés d'associarse á las expressivas manifestacions fetas per tants y tants pobles á favor dels fills de la heroyca Grecia, que magnánims y decidits marxavan als socors de llurs germans. Per dissort, no está ja Catalunya en estat d'armar expedicions com las que durant lo sigle xiv tant contribuïren á retardar la cayguda de imperi bizantí; més ja que aixó no, podia y devía enviar al poble helénich un testimoni de sa admiració y de la simpatia ab que veyia la noble y arriscada empresa de deslliuració que havia escomé. Ressó d'aqueixos sentiments del poble catalá fou aquell elocuent missatge trasmés al Rey Jordi I, en lo qual la destra ploma d'un distingit correligionari nostre sapigué expressar ensemps que 'ls fraternals sentiments que 'ns inspiran Grecia y Creta, lo plany de Catalunya person estat d'avuy y sa inextinguible aspiració de recobrar sos drets y sas llibertats perdudas. Firmavan aquell missatge gayre bé totas las associacions y tots los periódichs catalans que ab esperit catalá treballan per l'avens moral y material de Catalunya, y si be tant numerosas y respetables firmas no ostentavan cap títol de representació oficial, representavan molt bé l'esperit y la voluntat de la inmensa majoria dels nostres compatricis. Tant ho comprengué aixís tothom, que ni durant la

acerba polémica que va suscitar la publicació d'aquell document, ni en cap altra ocasió després, se 'ls ha ocorregut als periódichs no catalanistas que 's publican á Catalunya discutir lo dret y la rahó abque 'ns haviam atribuït la representació del poble catalá, limitantse, 'ls pochos que combateren lo Missatge, á criticarne lo qu'ells ne diuen las nostras exageracions.

La política sense entranyas dels Estats que avuy s'anomenan grans potencies, y que demá qui sab lo que serán, feu primer impossible l'èxit de la ardida empresa intentada pels helens, y contenint després lo moviment expansiu dels pobles balkánichs, encara no del tot redimits, los destorbá dellensarse demunt del opressor de tots ells, deixant aixís la débil Grecia sola enfront del poderós imperi otomá. Esperém que Deu, qu' es amo y senyor de reys y pobles, no deixarà per molt temps triomfant la injusticia, y aixís com las primerias d'aquest sigle vezeren l'aurada del renaiement de la que fou mestra d'Europa, las primerias del vinent veurán sa complerta redenció.

Los virulents atachs que la premsa centralista 'ns dirigí ab motiu del Missatge, no pertorbaren en poch ni en molt la nostra tranquilítat. Del càrrech que se 'ns feren allavors, parions dels que se 'ns solen fer sempre, los uns los tenim com á títols d'honor y 'ls altres los despreciam desdenyosament, puig altra consideració no mereixen los insults de certa mena. No va, donchs, aquesta Junta pendres lo treball de contestar á ningú, segura com estava d'haver ben interpretat los sentiments dels bons catalans; més aquesta actitud que á nosaltres nos imposava 'l nostre càrrech, no devía pas adoptar-la també la premsa catalanista, que no podia deixar passar en silenci certas afirmacions y certs atreviments dels nostres detractors. La polémica que ab aquest motiu va entaularse, dongué pretext á l'autoritat governativa pera intervenir ab lo criteri estret que tantas voltas se 'ns ha aplicat per part dels governs centralisadors que desde fa quatre sigles malmenan la Espanya, y un dels nostres portantveus, *La Renaixensa*, fou objecte de duas denuncias del fiscal per uns articles que 's consideraren crimosos. Estant aquellas denuncias ajustadas á lo que disposan las lleys generals del Estat y tenint confiança en la rectitut dels tribunals de justicia no hi havia motiu per adoptar cap resolució extraordinaria; pero quan, no content lo senyor Governador ab las denuncias, prengué las arbitrarias disposicions d'interrompre una vetllada que estava celebrant lo Centre Catalá de Sabadell, y de suspendre la publicació del periódich denunciat y de *Lo Regionalista*, entengué aquesta Junta que era arribada la hora de que la Unió Catalanista formulés, en forma digna y mesurada, una enérgica protesta contra l'abús d'autoritat que ab nostres companys de causa s'estava cometent. Aumentava lo odiós de la expoliació exercida en la propietat d'honrats ciutadans, lo fet d'invocar para realisar-la la suspensió de la ley de garantías acordada tant sols «com á mida indispensable pera perseguir ab bon éxit, als autors del sanguant atentat» comés l'any anterior pels anarquistas: no es estrany, donchs, que la nostra actitud obtingués en aquellas circumstancias la aprobació unánim de tots los catalans als que las miserias de la política no han fet perdre las nocions de la dignitat y de la justicia.

No cal pas historiar minuciosament aquells memorables successos; basta al nostre objecte recordar las imponents manifestacions realisadas per lo jovent de la nostre Universitat, secundat per totas las classes socials y entusiastament dirigits pels valents socis del Centre Escolar Catalanista, que tantas mostras de valor cívich ha dat en cent ocasions, y que mereix certament aquest públich testimoni de gratitut y admiració.

En tant los estudiants catalans davan ab llur viril y séria conducta, penyora de lo molt que la patria pot reírse d'ells en lo perviridat, fura per no deixar

deliberava, reunida ab sos ex-Presidentes y altrás personas significades del nostre camp: d'aqueixas deliberacions ne sortí 'l manifest del 16 de Mars dirigit *Al Poble Catalá*, que fou rápidamente escampat per tot Catalunya en número de més de cent mil exemplars. Del efecte produhit per aquella concisa y enérgica proclama no n'hem pas de parlar nosaltres: tant sols hem de fer constar que las adhesions rebudas per aquesta Junta en aquells dias dias sobrepujan á tot lo que podiam imaginar. Fou entre ellas la més valiosa, no sols per la espontaneitat ab que 'ns va ser oferta, sino per sa especial significació, la que 'ns portá 'l partit federal en la nit del 17 de Mars, acte memorable que 'ls catalanistas vam agrahir com se mereixia, y que 'ns permet esperar que 'l jorn que convingui, tots los bons catalans sabrán ajuntarse sota 'ls plechs de la bandera de la patria.

Continuaren las manifestacions públicas lo 19 de Mars, més entusiastas é imponents encara, pero, no volguent aquesta Junta extremar los procediments, tant perque el catalanisme no es un d'aquells partits als que convé la bullanga y l'ordre, com pera no assumir la inmensa responsabilitat, que ab tanta *sans façon* solen acceptar los polítichs ambiciosos, {de jugar ab la vida y la llibertat de llurs ardorosos adeptes, disposá cessesin las manifestacions en la vía pública, reservantse realisar aquells altres actes que 's considerés convenient dur á cap pera demostrar que insistiam en la nostra actitud de protesta. En efecte, convocá aquesta Junta 'l Consell de Representants, propositantli trasladar á Gerona la Assamblea que devía celebrarse á Vich, per pertanyer aquesta ciutat á la provincia de Barcelona, quals autoritats no era fácil nos la deixessin celebrar. Aprobada pel Consell aquesta proposició, comensárem totseguit á fer los treballs necessaris pera donarli compliment, essentnos ben satisfactori 'l fer constar que si en los moments de perill nos vegérem sempre rodejats de tots los nostres correligionaris, fins d'aquells als qui llurs particulars ocupacions privan habitualment de pendre una part activa en las nostras tascas, en los moments de feyna estiguérem secundats també per tothom, en especial pels socis del Centre Escolar y de la Popular Regionalista. La Assamblea va celebrarse, com vosté sab, lo 25 d'Abril, y fou la més important de totas las que fins ara ha organiat lo catalanisme, puig hi prengueren part 315 delegats y enviaren llur adhesió molts altres que, sabentlos prou greu, no hi pogueren assistir. De tots los indrets de Catalunya n'hi comparegueren: del Pirineu al Ebre y del Noguera á la mar, gayre be no va quedar comarca que no hi tingués representació escullida y numerosa. Hi havia industrials y propietaris, homes de carrera y menestrals: lo que no hi havia era empleats de partits ni vividors de la política. Al bon éxit de tant memorable acte hi va contribuir, sobre tot, lo despertament que en l'esperit del nostre poble havian produhit los successos que hem relatat, pera sería injust no reconeixer la part considerable que en sa organiazó prengueren totas las nostras Associacions, en especial la Centre Catalanista de Gerona y sa comarca.

Las declaraciones allí votadas per unanimitat, foren profusament repartidas per tot Catalunya: si las reclamacions y protestas que en ellas se fan no trobaren ressó en las esferas del Govern, nosaltres sabém que 'n trobaren y fort en los cors de nostres compatriotas; y si ab ellas no lográrem que 's reparesin las injusticias comesas pel Governador de Barcelona, lográren evidentment, y aixó es sense dubte millor per la nostra causa, que 'l número de catalanistas aumentés en gran manera.

Finidas las tascas de la Assamblea de Gerona, convocá aquesta Junta 'l Consell de Representants pera discutir y aprobar la reforma dels Estatuts que ja de temps estava en estudi, pero que no s'havia pogut

(1) Al espirar lo terme reglamentari de sos poders, la Junta de la Unió Catalanista, que ab tant d'acert ho presidí D. Antoni Suñol, ha dirigit als numerosos delegats de la primera entitat catalanista aquesta notable circular qual lectura detinguda recomaném als nostres suscriptors.

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona

	Mati	Tarde
Correu.	6'48	
Cárrega.	10'37	
Omnibus.		3
Rápit.		5'09

Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 3.ª y el rápit de 1.ª y 2.ª

De Gerona á Port-Bou

	Mati	Tarde
Omnibus.	8'39	
Cárrega.		12'43
Mixte.		5'40
Correu.		7'35

Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.ª

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu

	Mati	Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'09	
Correu.	8'54	
Mixte.	11'44	
Mixte.		3'22
Correu.		5'35

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

De San Feliu á Gerona

	Mati	Tarde
Correu.	4'32	
Mixte.	7'30	
Correu.		12'44
Mixte.		2'50
Tren de banyistes (Juriol y Agost).		5'40

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer

Núm.	Mati	Tarde
2.	9'10	
4.		3
6.		6

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

De Amer á Salt (Gerona)

Núm.	Mati	Tarde
1.	7'40	
3.		1
5.		4'30

ORDINACIONS

- Pera Banyolas á las 9 y 11 mati (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)
- Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)
- Pera Olot á las 11 mati (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)
- Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)
- Pera Anglés, La Sellera y Amer á las 10 mati (correu) Hosta de Miquel Boix. (Plassa del Gra)
- Pera Salt tot lo mati fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companya de segurs contra incendis á prima fixa

Fundada l'any 1883

Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plassa del Carril, 6, 2.ª Gerona

Sub-director Regional: D. ANGEL TREMOLS Y PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286'92

CORREUS

ENTRADAS

Madrid.	8'48	mati.
Barcelona.	8'48	m.
França.	7'00	m. y 3'49 tarde
Puigcerdá y Ripoll.	5'30	m.
Olot y sa línea.	5'30	
Sant Feliu de Guixols.	7'00	m. y 6 tarde
Amer y sa línea.	6'30	m.
Sant Aniol y sa línea.	7'00	m.
Estanyol y sa línea.	7'00	m.

SORTIDAS

3'49	tarde
7'00	mati
8'48	m. y 8'00 nit.
11'00	m.
11'00	m.
9'00	m. y 6'00 tarde
10'00	m.
10'00	m.
10'00	m.

BAGNH VITALICI DE ESPANYA

LA PREVISIÓ

BANCH VITALICI DE CATALUNYA
Companyas de segurs sobre la vida reunidas
Carrer Ample, núm. 64
BARCELONA

CAPITAL SOCIAL

45.000,000 DE PESSETES

Reservas en 31 Desembre de 1896. 9.235,908'05 pssetes
Capitals assegurats desde la fundació
de las C.ªs fins al 30 Juny 1897. 195.906,957'44 >
Pagat per sinistres, pólissas vensudas
y altres comptes fins igual data. 12.691,707'02 >

Delegat general en la Provincia

Joseph Coderch y Bacó
Representant en la Capital

Anicet Palahi
Agents en la mateixa

Toribi Corominas.—Narcis Boadas

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera teuyir lo cabell. No té val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, tanca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombró y sorprent específich se usa en dita perruqueria.

5, CARRER DE L' ARGENTERIA 5.—ENTRESOL.

GERONA

Son tinturas superiores las que en Máximo fabrica: tenyintse ab elles, senyors un vell, troba sense esfors dona jove, guapa y rica.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANEA

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU
DEL «CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA»

NOU

Redacció y Administració. Cort-Real, úm. 7, 1

PREUS DE SUSCRIPCIO.

Gerona. 1 pesseta trimestre
Estranger. 1'50 pessetas trimestre
Fora. 4'25 id.
Un número sol. 0'10 id.